

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Michiëlsschool te
MERELBEKE**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 22426

Instelling Vrije Basisschool - Sint-Michiëlsschool

Directeur Luc DE WAELE

Adres Bergstraat 34 - 9820 MERELBEKE

Telefoon 09-230.71.88

Fax 09-230.71.86

E-mail info@sint-michiëlsschool.be

Website www.sint-michiëlsschool.be

Bestuur van de instelling Kath.Sch.regio Gent-Zuid Land van Rode

Adres Bergstraat 32_A - 9820 MERELBEKE

Scholengemeenschap Land van Rhode

Adres Bergstraat 32 A - 9820 MERELBEKE

CLB Vrij CLB Regio Gent

Adres Marialand 29 - 9000 GENT

Dagen van het opvolgingsbezoek 12-04-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 12-04-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 21-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Katrien DE ROO

Teamleden Vera POLLIER, Lieven DESMET

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij.....	4
3.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek.....	4
3.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek	5
3.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....	6
3.5 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....	6
3.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek.....	7
3.7 Inbreuken op de regelgeving	9
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9
5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 18-03-2013 tot 21-03-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 21-03-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

- de regelgeving

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor mens en maatschappij in voldoende mate na. De leerkrachten plannen een onderwijsaanbod waarbinnen kleuters voldoende kansen krijgen om op een betrokken manier kennis en vaardigheden te verwerven. De school beschikt over een bewakingsinstrument om na te gaan of de meeste doelen voor mens en maatschappij aan bod komen.

3.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De kleuters krijgen door een rijk thematisch aanbod de kans om de wereld rondom hen te ontdekken en te verkennen. De school beschikt over een bewakingsinstrument om na te gaan of de meeste doelen voor wetenschappen en techniek aan bod komen.

3.3 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	De kleuteronderwijzers leveren inspanningen om voor MMWT een aanbod uit te werken dat beantwoordt aan de leerplandoelen voor de verschillende domeinen. De leerkrachten hebben per schooljaar een aantal vaste thema's en een aantal vrij in te vullen belangstellingscentra. Bij de start van het thema houden de teamleden een brainstorm – vaak ook met de kinderen- om het onderwerp een concrete invulling te geven. De meesten schikken de activiteiten in het vierveld van ervaringsituaties en koppelen er enkele dominante ontwikkelingsaspecten aan. Ook de leerplandoelen worden daarbij voor ogen gehouden. De teamleden gaan nu veel bewuster met het leerplan om en laten de verschillende bestaansdimensies zo evenwichtig mogelijk aan bod komen. De planningsdocumenten zijn echter heel divers. Het gaat van heel summiere overzichten tot zeer uitgebreide documenten. Bij sommigen staan er nauwelijks doelen vermeld, terwijl anderen hele reeksen leerplandoelen selecteren die onmogelijk in één activiteit na te streven zijn. Duidelijke schoolafspraken dringen zich op en kunnen de functionaliteit en de gelijkgerichtheid verhogen. Bij de vaste thema's stellen de kleuteronderwijzers de streefwoordenschat voorop. Het team beschikt over hoekenfiches, daarin zijn leerplandoelen opgenomen, maar doelen voor MMWT komen er niet altijd in voor. De leerkrachten bewaken hun aanbod door in een uniform overzicht aan te duiden welke leerplandoelen in het thema nagestreefd werden. Het instrument wordt nog meer gebruikt als verantwoording dan als referentiekader bij de planning. Toch kijken de kleuteronderwijzers op die manier na welke doelen er nog te weinig belicht werden en kunnen ze hun aanbod bijsturen. Vorig schooljaar focuste het team op het domein 'techniek'. Tijdens de techniekuurtjes maakten de kinderen kennis met verschillende technieken en konden ze op ontdekking gaan en experimenteren. De thema's zijn meestal rijk uitgewerkt, waardoor de horizontale samenhang met andere leergebieden verzekerd is. De gymleerkracht op de hoogte brengen van het komende thema, gebeurt nog niet systematisch. Zo sluiten de lessen lichamelijk opvoeding nog te weinig aan bij het thema. De lesinhouden worden nog weinig formeel afgebakend, waardoor de verticale samenhang niet gegarandeerd is. De kinderen krijgen kansen tot actief leren, klassikaal of in kleine groepjes. Ze gaan geregeld op uitstap in de buurt.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De teamleden getuigen dat ze over voldoende materialen beschikken om de ontwikkelingsdoelen voor MMWT na te streven. De meeste klassen zijn functioneel ingericht. Overal zijn er kalenders aanwezig die het tijdsbesef van de kleuters ondersteunen. De inrichting van de speelwerkplekken toont nog een divers beeld. Sommige hoeken zijn goed bedacht en bieden de kinderen veel exploreer- en experimenteerkansen en nodigen uit tot interactie. Soms zijn hoeken ook minder uitnodigend, waardoor het zelfstandig spelen ook niet altijd even uitdagend is. Een techniekhoeke ontbreekt in meerdere klassen.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers volgen de ontwikkeling van de kinderen. Ze maken notities bij hun observaties. Ze nemen een aantal aspecten over MMWT op in het kindvolgsysteem, als die relevant zijn. Er is nog ruimte voor afspraken omtrent observaties om de graduele opbouw te versterken.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De klasleerkrachten bieden ondersteuning waar het nodig is. Taalzwakkere kinderen krijgen extra hulp bij waarnemingen en de verwerving van de woordenschat. Ook de zorgjuf oefent met de kinderen bepaalde moeilijke begrippen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i>	De school legde een intensief driejarig traject af om het tekort weg te werken. Ze deed daarvoor beroep op de pedagogische begeleidingsdienst en een nascholingsinstantie. Ook de beleidsondersteuner speelde een belangrijke rol. Het team getuigt dat die ondersteuning heel nuttig was en hen veel nieuwe inzichten heeft bijgebracht. Het kleuterteam legde het ontwikkelingsplan naast het leerplan en vond dat een zeer interessante en nuttige oefening. De leerkrachten hebben nu een duidelijker zicht op de doelen uit verschillende domeinen. Voor de evaluatie van kennis, vaardigheden en attitudes uit deze leergebieden zijn er nog groeikansen.

3.4 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen mens en maatschappij in voldoende mate. De visie en de doelen uit het leerplan vormen het referentiekader bij de planning van het aanbod. De domeinen worden vrij evenwichtig uitgewerkt. In de thema's komen meerdere dimensies aan bod.

3.5 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen wetenschappen en techniek in voldoende mate. De visie en de doelen uit het leerplan vormen het referentiekader bij de planning van het aanbod. De domeinen worden vrij evenwichtig uitgewerkt. In de thema's komen meerdere dimensies aan bod.

3.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij - wetenschappen en techniek

Curriculum	De onderwijzers hebben het leerplan uitgediept en gebruiken het als referentiekader bij de planning van hun aanbod. Per graad maken ze de nodige afspraken om de leerplandoelen per klas te verdelen. Een aantal thema's liggen vast en komen elk jaar terug, andere thema's zijn gebonden aan specifieke gebeurtenissen. Zo stond het thema 'circus' dit jaar in de kijker. De directeur ging na welke ontwikkelingsdoelen en eindtermen daarbij werden nagestreefd. De teamleden hebben aandacht voor het evenwicht tussen de domeinen en betrekken meerdere dimensies op één thema, wat de multiperspectiviteit bevordert.
Onderwijsaanbod	Net als in de kleuterafdeling bewaken de leerkrachten hun aanbod door aan te kruisen per thema welk leerplandoel daarmee nagestreefd of bereikt wordt. Zo komen er eventueel hiaten aan het licht en kunnen er bijstellingen gebeuren. Ook in de lagere afdeling zijn de planningsdocumenten van de leerkrachten heel verschillend en is er ruimte voor meer klare afspraken om voor meer diepgang en gelijkgerichtheid zorgen.
<i>Referentiekader</i>	Het team maakte de bewuste keuze om geen onderwijsleerpakket uit de handel aan te schaffen. Ze willen de vrijheid om zelf thema's uit te werken en meer in te spelen op de omgeving en de inbreng van de leerlingen. Sommige leerkrachten vragen de leerlingen bij het begin van een thema wat ze er al over weten en wat ze nog meer willen over leren.
<i>Planning</i>	De onderwijzers putten uit verschillende bronnen om hun thema's in te vullen. De lesinhouden worden weinig formeel afgebakend. Dat schaadt de verticale samenhang. Nu zien we in verschillende klassen meermaals dezelfde activiteiten.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	De school maakt werk van het omgevingsboek. Dit is een initiatief van de scholengemeenschap. De leerkrachten vullen per uitstap een standaardfiche in. Alle fiches worden gebundeld in het omgevingsboek.
<i>Samenhang</i>	Vorig jaar stond 'techniek' ook in de lagere afdeling extra in de kijker. Er werden techniekkoffers ontleend en er waren klasoverschrijdende activiteiten waarbij leerlingen proefjes mochten uitvoeren en verschillende technieken leerden kennen. Nu proberen de leerkrachten techniek in zoveel mogelijk thema's te integreren.
<i>Brede harmonische vorming</i>	De samenhang met andere leergebieden krijgt nog niet overal aandacht. Toch zijn er linken, maar het team gaat er niet altijd even bewust mee om. Onder stimulans van de directeur is coöperatief leren in de meeste klassen een verworvenheid. Vaak krijgen de leerlingen een groepsopdracht waardoor het actief leren en het leren van elkaar wordt gestimuleerd.
<i>Actief leren</i>	In bepaalde klassen zijn de waarnemingen en de doe-activiteiten veeleer beperkt en krijgen de kinderen nog te weinig kansen om een onderzoekende houding te ontwikkelen. Soms bestaat de les nog uit het invullen van gekopieerde blaadjes die dan nog van mindere kwaliteit zijn. In het vierde en het zesde leerjaar gaan de leerlingen op meerdaagse extra-murosactiviteit.

Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd Klasmanagement</i>	In een aantal klassen zijn de lestijden MMWT beperkt tot het minimum dat de koepel aangeeft om de leerplandoelen te bereiken. Soms krijgt het lesuur nog een andere invulling, zoals op maandagmorgen of de laatste lestijd op vrijdag. De leerplanrealisatie kan daardoor in het gedrang komen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen Leermiddelen</i>	Het team beschikt over de nodige leermiddelen om de eindtermen voor MMWT te bereiken. De school investeerde in ICT (Informatie- en communicatietechnologie), in heel de school is er internet, in de hoogste klassen zijn er digitale borden. Er zijn ook laptops en i-Pads beschikbaar. De leerkrachten waarderen de investeringen die daarvoor zijn gebeurd en integreren de moderne media in hun lessen. In de klassen zijn de meeste tijd- en ruimtekaders aanwezig, maar ze krijgen nog niet overal een even functionele invulling. Toch zijn er ook die degelijk uitgewerkt zijn en zelfs als voorbeeld kunnen gesteld worden voor andere klassen.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief Kindvolgsysteem Leerlingvolgsysteem Gericht op bijsturing</i>	Dit schooljaar volgt de school nog een traject om MMWT breder te evalueren. Het team is er zich van bewust dat evalueren van MMWT niet alleen over schriftelijke toetsen gaat, maar ook over het beoordelen van vaardigheden en attitudes, over bespreken van werkstukken, over geven van directe feedback ... Sommigen zetten al waardevolle stappen met betrekking tot zelfevaluatie of laten leerlingen elkaar evalueren. Dat gebeurt echter nog niet in alle klassen. De school heeft plannen om de evaluatiepraktijk nog verder concreet uit te werken.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig Interne en externe communicatie</i>	Bij de rapportering staat er meestal een globale cijferscore te lezen. Soms duiden de leerkrachten in de kolom 'opmerkingen' aan waarover de toets ging. Alternatieve vormen van evaluatie staan er nog niet in vermeld. Het valt ook op dat in de maandrapporten MMWT niet altijd is opgenomen. De school geeft de leerlingen een MI (meervoudige intelligentie)-rapport. Daarin vermeldt de leerkracht welke interesse of welk talent het meest opvalt bij de leerling en hoe dat tot uiting komt.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming Zorg</i>	De meeste leerkrachten houden rekening met de interesses van de leerlingen en spelen erop in. In de school is er een kangoeroeklas waar meerbegaafde kinderen uitdagende opdrachten krijgen. Vaak zijn er interessante onderwerpen die kaderen binnen de leergebieden MMWT.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen Interne expertise</i>	De school legde een intensief driejarig traject af om het tekort weg te werken. Tijdens verschillende pedagogische studiedagen en personeelvergaderingen verdiepte het team zich in MMWT. De school deed beroep op de pedagogische begeleidingsdienst en een nascholingsinstantie. Ook de beleidsondersteuner speelde een belangrijke rol. Het team getuigt dat die ondersteuning heel nuttig was en hen veel nieuwe inzichten heeft bijgebracht. Sommigen zeggen dat de nascholer een echte inspirator is, die hen motiveert en stimuleert om MMWT op een degelijke manier uit te werken. Voor de evaluatie van kennis, vaardigheden en attitudes uit deze leergebieden heeft de school nog een weg af te leggen.
Kwaliteitszorg	Op schoolniveau kunnen 'sturing en opvolging' nog voor meer gelijkgerichtheid en een nog betere verticale opbouw zorgen.

3.7 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

De school heeft de 5 inbreuken tegen de regelgeving voldoende weggewerkt.

Over de inrichting van een 29ste lestijd werd wel onderhandeld in het LOC op 13 juni 2013, maar de laatste twee schooljaren is dat niet meer gebeurd.

De school wordt verzocht om dat elk jaar opnieuw te doen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Katrien DE ROO de inspecteur-verslaggever	Luc DE WAELE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	